

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та
організації підприємницької діяльності

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

(підпис)
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

**Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
за освітньою програмою бакалавр
на тему:**

«Управління витратами на підприємстві (на прикладі ТОВ «Стікон»)

Виконавець:
Студентка 45 групи ФЕУП
Будницька Анастасія Олександрівна

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Літвінов Олександр Сергійович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3-4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	5-27
1.1. Поняття та склад витрат підприємства.....	5-11
1.2. Методики розрахунку показників собівартості продукції підприємства.....	11-22
1.3.Фактори зменшення собівартості продукції підприємства.....	23-27
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ОСНОВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СТІКОН».....	28-53
2.1. Загальна характеристика ТОВ «СТІКОН».....	28-31
2.2. Аналіз основних економічних результатів діяльності ТОВ «Стікон».....	32-43
2.3. Аналіз витрат ТОВ «Стікон».....	43-52
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	55-64
3.1. Аналіз напрямів зниження витрат підприємства.....	53-56
3.2. Заходи щодо зниження витрат підприємства.....	56-64
ВИСНОВКИ.....	65-67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68-73
ДОДАТКИ.....	73-78

ВСТУП

Найголовнішим аспектом функціонування кожного підприємства є контроль та планування матеріальних та грошових витрат на виробництво і продаж продукції, на розширення основних та оборотних фондів, на оплату заробітної платні робітникам, просування продукту або послуги та багато іншого. Усі ці витрати складають валові витрати підприємства. У наш час, завдяки тому що з'являється все більше конкурентів, підприємства змушені задуматись над тим, як не втратити частину ринкової частки, яка їм належить, не знизити свої прибутки та покращити конкурентоспроможність своєї фірми. Ці всі фактори приводять до того, що потрібно аналізувати витрати підприємства та шукати способи зниження їх, цим самим – знизити собівартість продукції.

Формування витрат виробництва є ключовим і одночасно найбільш складним елементом формування і розвитку виробничо-господарського механізму підприємства. Мінімізація витрат є важливим критерієм оптимізації діяльності кожного підприємницького суб'єкта. Зниження собівартості дозволяє грамотно та вільно проводити політику ціноутворення та дає можливість збільшити обсяг попиту на товари підприємства та мати змогу отримати більший розмір чистого прибутку. Саме тому ця тема є найбільш актуальною.

Отже, система управління витратами фірми безперечно відіграє ключову роль в розробці та правильному обґрунтуванні управлінських рішень у зовнішньому середовищі, а також у створенні дієвого та ефективного механізму планування, контролю та аналізу витрат фірми. Управління витратами компанії полягає в оптимізації їх величини та рівня та забезпечує гідні та прогресивні темпи розвитку економіко-господарської діяльності фірми і досягнення прогнозованих обсягів прибутку. Так, перевагами ефективного управління витратами фірми нині можуть виступати наявність своєчасної та достовірної інформації про собівартість окремих видів продукції на фірмі та їхні позиції на сучасному ринку порівняно із

продукцією, яку виробляють фірми-конкуренти; наявність ресурсів для гнучкої політики ціноутворення; прийняття управлінських рішень з використанням лише перевіреної та своєчасної інформації тощо.

Об'єктом роботи є Товариство з обмеженою відповідальністю «Стікон». Це підприємство займається будівництвом квартир для проживання громадян, реставрацією архітектурних пам'яток та будівництвом шкіл, університетів та багато іншим.

Метою даної роботи є аналіз витрат на прикладі ТОВ «Стікон», вирішення питання щодо зниження витрат та впровадження своїх ідей задля цього. Відповідно до поставленої мети в роботі вирішуються наступні завдання:

- дослідження поняття витрат та їх складу на підприємстві;
- методи розрахунку собівартості продукції;
- фактори зменшення собівартості продукції підприємства;
- загальна характеристика ТОВ «Стікон» та аналіз основних економічних результатів його діяльності;
- аналіз витрат підприємства;
- розгляд напрямів оптимізації управління витратами на підприємстві;
- впровадження ідей щодо заходів зниження витрат.

Предметом є відстеження змін собівартості завдяки управлінню витратами на підприємстві.

Інформаційна база дослідження являє собою дані, які були надані підприємством (звітність підприємства), наукові публікації та електронні статті.

Бакалаврська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (31 найменування) та 3 додатка. Загальний обсяг бакалаврської роботи складає 78 сторінок комп'ютерного тексту, містить 17 таблиць і 8 рисунків.

6. Втрати від участі в капіталі	Втрати від участі в капіталі є збитками від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, які обліковуються методом участі в капіталі.
7. Інші витрати	До складу інших витрат включаються витрати, які виникають під час звичайної діяльності, але не пов'язані безпосередньо з виробництвом та / або реалізацією продукції (товарів, послуг, робіт). До таких витрат належать: собівартість реалізованих фінансових інвестицій; собівартість реалізованих необоротних активів (залишкова вартість і витрати, пов'язані з реалізацією необоротних активів); собівартість реалізованих майнових комплексів; втрати від неопераційних курсових різниць; витрати на ліквідацію необоротних активів (розбирання, демонтаж тощо); інші витрати звичайної діяльності.
8. Надзвичайні витрати	Витрати від надзвичайних ситуацій, які можуть статися на підприємстві.

Група витрат за складом операційних витрат за економічними
елементами

Економічний елемент	Описання елементу
1.Матеріальні витрати	До підгрупи "Матеріальні витрати" належать витрати на: сировина і матеріали, які купуються у сторонніх підприємств і організацій і входять до складу виробленої продукції; покупні матеріали, що використовуються в процесі виробництва продукції (робіт, послуг) для забезпечення нормального технологічного процесу і пакування продукції або інших виробничих та господарських потреб; покупні комплектуючі вироби і напівфабрикати; роботи і послуги виробничого характеру.
2.Витрати на оплату праці	До підгрупи "Витрати на оплату праці" відносяться: витрати на виплату основної та додаткової заробітної плати, обчислені згідно з прийнятими підприємством системами оплати праці, включаючи будь-які види грошових і матеріальних доплат; виплати, передбачені законодавством про працю, за невідпрацьований на виробництві (неявочное) час.
3.Відрахування на соціальні заходи	До підгрупи "Відрахування на соціальні заходи" належать: відрахування на державне (обов'язкове) соціальне страхування, включаючи відрахування на обов'язкове медичне страхування; відрахування на державне (обов'язкове) пенсійне страхування (до Пенсійного фонду), а також відрахування на додаткове пенсійне страхування; відрахування до Фонду сприяння зайнятості населення;
4.Амортизація	До підгрупи "Амортизація основних фондів і нематеріальних активів" належать витрати на повне відновлення основних фондів та капітальний ремонт у вигляді амортизаційних відрахувань від вартості основних виробничих фондів на реконструкцію, модернізацію та капітальний ремонт фондів, що належать підприємству.
5.Інші операційні витрати	До підгрупи «Інші операційні витрати» включаються витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу вище наведених підгруп, зокрема витрати на відрядження; оплата за надані підприємству послуги зв'язку; плата за розрахунково-касове

	обслуговування; витрати на придбання ліцензій; витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування; витрати на оплату експортного мита і митних зборів; податки, збори та інші обов'язкові платежі; витрати на страхування ризиків; інші операційні витрати, які не можуть бути віднесені ні до якого-небудь економічного елементу.
--	---

Група витрат за статтями калькуляції

Стаття калькуляції	Описання статті
Сировина і матеріали	Стаття включає в себе вартість: сировини та основних матеріалів, які безпосередньо входять до складу продукції, що виготовляється і складають її основу; допоміжних матеріалів, використовуваних при виготовленні продукції (робіт, послуг) і її упаковки (якщо упаковка відповідно до технологічного процесу здійснюється в процесі виробництва в виробничих цехах підприємства); малоцінних і швидкозношуваних предметів, що безпосередньо використовуються у виробничому процесі.
Куплені напівфабрикати і комплектуючі вироби, роботи і послуги виробничого характеру сторонніх підприємств і організацій	Стаття включає вартість: покупних напівфабрикатів і готових комплектуючих виробів, призначених для комплектування продукції; роботи і послуги промислового характеру, які виконують сторонні підприємства: здійснення окремих операцій з виготовлення продукції; обробка сировини і матеріалів, використовуваних у виробництві і т.д.
Паливо і енергія на технологічні цілі	Сюди відносяться витрати на всі види палива і енергії (як отриманих з боку, так і виготовлених самим підприємством), що безпосередньо використовуються в процесі виробництва продукції. Зокрема: витрати на паливо для плавильних агрегатів, домен, мартенівських печей, для нагрівання металу; витрати на електроенергію для електропечей, електрозварювання, електролізу і т.п.
Зворотні відходи	До складу входять вартість відходів виробництва, які можуть бути використані у власному виробництві або реалізовані на сторону. Вартість зворотних відходів вираховується із загальної вартості матеріальних витрат.
Основна заробітна плата виробничих робітників	Стаття включає витрати на виплату основної заробітної плати виробничих робітників, розраховані виходячи з прийнятих на підприємстві систем оплати праці, тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок.
Додаткова заробітна плата виробничих робітників	В статтю входять всі доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством, в розмірах, передбачених законом.
Відрахування на соціальні заходи	Стаття включає відрахування від основної та додаткової заробітної плати виробничих робітників на: обов'язкове державне пенсійне страхування; обов'язкове соціальне страхування; обов'язкове державне соціальне страхування на випадок

	безробіття; індивідуальне страхування робітників.
Витрати на підготовку і освоєння виробництва нової продукції	Кошторис складається за кожним видом освоєваної продукції і включає частину витрат з проектування продукції, технологічної підготовки виробництва. Дані витрати називають витратами майбутніх періодів. Друга частина витрат по освоєнню виробництва продукції відшкодовуються за рахунок фонду розвитку виробництва.
Витрати на утримання і експлуатацію обладнання	Сюди включаються: амортизаційні відрахування від вартості виробничого та підйомно-транспортного устаткування, цехового транспорту, інструментів і пристосувань зі складу основних засобів; витрати на утримання та експлуатацію виробничого обладнання, інструментів і пристосувань зі складу основних засобів; витрати на утримання та експлуатацію цехового транспорту; витрати на ремонти виробничого і підйомно-транспортного устаткування, цехового транспорту, інструментів і пристосувань зі складу основних засобів; сума виплат орендаря за використання взятих в оперативний лізинг обладнання та засобів цехового транспорту; інші витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією устаткування.
Загальновиробничі витрати	В статтю входять витрати загальновиробничого характеру, виділені в наступні групи: витрати на управління виробництвом; витрати некапітального характеру, пов'язані з удосконаленням технології та організації виробництва; витрати на обслуговування виробничого процесу; витрати на охорону праці; витрати на утримання пожежної і сторожової охорони; витрати, пов'язані з використанням і обслуговуванням засобів сигналізації та телефонного зв'язку; податки, збори та інші обов'язкові платежі; витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією фондів природоохоронного призначення; витрати на перевезення працівників до місця роботи і назад; витрати, пов'язані з виконанням робіт вахтовим методом; витрати на виплату надбавок до заробітної плати працівникам цехів, постійна робота яких має роз'їзний характер; відрахування на створення резервного фонду для забезпечення гарантійних зобов'язань на проведення гарантійних ремонтів проданої продукції; витрати на освітлення, опалення, водопостачання та інші витрати, пов'язані з утриманням виробничих приміщень; інші загальновиробничі витрати.
Витрати від браку	В дану статтю включаються: вартість остаточно забракованої продукції з технологічних причин; вартість матеріалів і напівфабрикатів, витрачених під час

	налагодження устаткування; вартість скляних, керамічних і пластмасових виробів, розбитих в процесі виробництва, упаковки та транспортування; витрати по усуненню браку.
Інші виробничі витрати	До даних витрат відносяться витрати, пов'язані з періодичним підвищенням якості продукції, перевірки її відповідності стандартам і технічним умовам.
Адміністративні витрати	В дану статтю включаються загальногосподарські витрати, пов'язані з обслуговуванням і управлінням підприємства, в тому числі: витрати, пов'язані з управлінням підприємства; витрати на утримання і обслуговування основних засобів загальногосподарського призначення; витрати на обслуговування виробничого процесу загальногосподарського характеру; податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім тих, які включаються до виробничої собівартості продукції); витрати, пов'язані з професійною підготовкою та перепідготовкою працівників; інші витрати загальногосподарського призначення.
Витрати на збут	В дану статтю включаються витрати, пов'язані з реалізацією (збутом) продукції, а також витрати по просуванню продукції на ринок, в тому числі: витрати на утримання підрозділів підприємства, пов'язаних зі збутом продукції; витрати на утримання, ремонт і експлуатацію основних засобів і нематеріальних активів, пов'язаних зі збутом продукції; витрати, пов'язані з транспортуванням, перевалкою і страхуванням готової продукції; витрати на забезпечення техніки безпеки та охорону праці; витрати на рекламу і маркетингові дослідження; витрати на зберігання, навантаження, розвантаження та пакування продукції; податки і збори, встановлені законодавством: експортне мито і митний збір; портовий збір; збір на паркування та стоянку вантажних автомобілів, пов'язаних зі збутом продукції; податок на рекламу.